مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

شهسوارسنګروال
۲۰۲۰/۰۸/۱۷

له بهرنیو هېوادونو سره د اما ن الله خان اړیکې

امان الله خان د انګرېزانو په نیت پوهېدلی و چې نه غواړي د زړه له کومې له افغانانو سره ښې اړيکې ولري نو ځکه يي د هغوی په دوستی باور نشو کولای.
بله کومه خبره چې پاچا ته موهمه وه د قبايلو خپلول وو چې له برتانوي هند نه يې جلاکړي.
د افغانستان پاچا ته دا هم په زړه پورې وه چې د لومړۍ نړیوالې جګړې نه وروسته د عثماني ترکې په وېشلوکې د برتانوي ښکېلاک لوی لاس وو.
ولې له دې سره سره دا وېره هم ورسره وه چې (سره ښکېلاک) سرو لښکرو اوپوځونو په منځنۍ اسيا کې په تېره بخارا او خېوې کې خپلې منګولې ښخې کړې وې.
امان الله خان او د بهرنيو چارو وزير محمود طرزي دواړو کوښښ کاوه چې د دوه زبر ځواکو هېوادونو په منځ کې خپلې ډيپلوماتيکې اړيکې داسې ټينګې کړي چې دافغانستان ملي ګټې خوندي وي.
افغان پاچا امان الله خان پدې پوهېده چې د دولتي او ټولنيز جوړښت له مخې د شوروي فدرالي روسې او د سرمايه داري رژيمونو تر منځ بنسټيز سياسي اختلاف شتون لري.
نو ځکه يې شوروي اتحاد ته د دوستی لاس اوږد کړ.
ده له مخکې د دربار غلام بچه ګانو مشر محمد ولي درواز د اپرېل په سرکې (۱۹۱۹ ز کال) د بخارا د سفير په توګه ټاکلی وو.
شوروي دولت هم لمړنی هېواد وو، چې د مارچ په اوه ويشتمه (۲۷) نېټه يي د يوې اعلامې په ترځ کې د افغانستان خپلواکي په رسميت وه پېژندله.
پاچا امان الله هم د اپرېل په (۷) مې او شلمې نېټې د شوروي اتحاد مشر لېنن په نوم پيغام واستاوو. دستيوارت د ځرګندونو له مخې:
... ايران، ترکې، جاپان، فرانسې او امريکې ته هم ورته پيغامونه د ډيپلوماتيکواړيکو د ټينګښت لپاره واستول شول. [1]
د برتانوي چارواکو(کينه) شيبه په شيبه ډېرېده او د افغانستان د ډيپلوماتيکو اړيکو د پراختيا ځغم يې نه در لود.
دوی په ډاګه ويل چې د افغانستان په جنوب ختيځ کې د روسيې قونسلګرۍ پرانسته د برتانوي هند په کورنيو چاروکې لا س وهنه ده.
افغان واکمن ته د پنجدې خبره هم ډېره مهمه وه نو د بهرنيو چارو وزير محمود طرزي ته يې دنده وسپارله چې دابس دېته را مات کړي چې د افغان وسلوال پوځ سره د وسلو مرسته وکړي. که چېرې روسيه د هېواد په شمالي سيمو بريد وکړي چې موږ يې په کلکه د پرمختګ مخه و نيسو.
موږ د وسلو له مرستې پرته د روسانو د بريد مخه نشو نيولی او که چېرې له موږ سره بېړنۍ مرسته وشي تېري کونکو ته پرمخ ځېره ورکولي شو.[2]
امان الله خان غوښتل، پخوا تردې چې له روسانو سره اړيکې پرې کړي، بايد د انګرېزانو لخوا ډاډ تر لاسه کړي.
دواړو ښکېلاک ګرو (روسيې او انګليس) هېوادونو د افغانستان ثبات نه غوښته اوسيا سې شوکارۍ لګولې اوپخپلو ځرګندونوکې ژمن نه ښکارېدل، نوځکه د روسيې استازي (سوريتز) وويل چې موږ پدې ټينګار نه کوو چې د برتانوي هند په ګاونډ قونسلګري پرانيزو.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رااليرلو مخکې په ځير و لولئ

حال داچې، مرکزي حکومت لوړه او ژمنه کړې وه چې امیر ته به پیسې او وسلې ورکوي. هغه ته باید ډاډ ورکړل شي پدې شرط چې روسانو سره اړیکې پرې کړي.**[3]**

له بده مرغه چې افغان چارواکِي د روسیې او انګلیس له دې پرېکړې خبر نه ول چې دوی د سوداګریزو اړیکو په بهیرکې د روسیې استازو انګرېزانو ته ډاډ ور کړی وه چې موږ د قونسلګریو پرانیستې ته بیړه نه لرو.

ولې بیا هم د «ستیوارت» په اند افغان ټولواک دېته اړ وه چې د دوه سترو ګاونډیو ترمنځ داسې حالت غوره کړي چې د هېواد خپلواکۍ ته یې زیان ونه رسېږي.

د افغانستان خپلواکي دی دېته هڅاوه چې د دواړو ځواکمنو ګاونډیو تر منځ انډول وساتي، په همدې موخه یې روسانو ته لاس اوږد کړ.**[4]**

له شوروي اتحاد سره د افغانستان اړیکې

الکساندر براوین د روسیې لومړی استازی وه، چې د افغانستان له خپلواکۍ وروسته د ۱۹۱۹ ز کال په پای کې د افغان چارواکو سره خبرې پیل کړې.

د دوی د خبرو موخه داوه چې افغانستان د بریتانیا له دوستۍ او اړیکونه لرې وساتي.

افغان پلاوي د مې په ۲۸ مې نېټې د محمد ولي خان په مشري چې غړي یې لودین عبدالرحمن، محمد ګل خان مومند، میرزا محمد خان یفتلي، فیض محمد خان زکریا، سیف الرحمن، عبدالحمید، هدایت الله، بشیراحمدخان، عزیزالرحمن، ادیب افندي او بیا وروسته څرخي غلام صدیق خان ول د تاشقند په لور رهي شول.

پلاوي لمړنۍ خبرې په کابل کې د شوروي لخوا ټاکل شوي سفیر الکساندر براوین سره پیل کړې. وروسته مسکو ته وخوځېدل چې په مسکو کې له درانه هرکلي سره مخ شول او بیا یې له لېنن سره هم ولیدل.

د خبرو اترو بهیر له چټک بدلون سره پرمخ روان وه. ان داچې د فبرورۍ په ۲۸ (۱۹۲۱) نېټې د دواړو هېوادونو لخوا یو تړون هم لاسلیک شو.

ولې شوروي اتحاد غوښتل چې د تزاري روسیې په څېر د منځنۍ اسیا په هېوادونو کې خپله ولکه ټینګه کړي. افغان واکمن امان الله نه یوازې د پنجدې، مروې او د یو شمېر نورو سیمو بېرته ترلاسه کول غوښتل. بلکې د بخارا او خېوې د خپلواکۍ ملاتړ یې هم کاوه.

همدا لامل وه چې د بخارا له امیر سید عالم خان سره یې دهغه د وړاندیز له مخې پوځي مرسته وکړه.

برتانوي چارواکو هغسې هم یوه پلمه لټوله چې د افغانستان او شوروي تر منځ څرنګه اړیکې خړې پړې کړي؟

دوی ته د شوري اتحاد او جرمني هېواد هغه تړون هم په زړه وه چې د دواړو هېوادونو لخوا په ۱۹۱۸ کال کې د مارچ په میاشت د «برسټ لیټو فسک) پنوم لاسلیک شوې وه.

جنرال ملیسن **General wilfird malleson** دیوه پوځ په ملتیا چې وسلې او پیسې ورسره وې مشهد ته لاړ.

د بخارا ځوانانو چې د امیر سید عالم شا په وړاندې پاڅون پیل کړی وه د اګست په میاشت (۱۹۲۰) کال کې بخارا ونیوو، یو شمېر چارواکي او پوځیان یې ونیول چئ پدې کې افغانان هم شامل ول،

د افغانستان د بهرنیو چارو وزارت د عبد الهادي داوي په مشرۍ یو پلاوی چې غړي یې څرخي غلام صدیق، غلام حیدر خان ول د اکتوبر په (۲۰) شلمه نیټه بخارا ته واستوه.

پلاوي د بخارا له ولسمشر غلام محی الدین، خواجه عبدالرحیم په کابل کې د بخارا سفیر (چې بیا یې افغان بیعت ومانه) او د یو شمېر نورو چارواکو سره خبرې وکړې.

داوي د افغانانو د ښه نیت څرګندونه وکړه او ورته ویې ویل افغانستان نه غواړي چې د بخارا په کورنیو چاروکې لاسوهنه وکړي.

دوی هغو ټکو ته هم ګوته ونیوه موږ غواړو چې بخارا یو خپلواک هېواد وي. بیا یې افغان بندیان خوشي کړل. پلاوی بېرته راستون شو.

د بخارا پخوانی امیر د یوې مودې لپاره په دوشنبه کې وو بیا افغانستان ته راغی او په فبرورۍ کې (۱۹۲۱از کال) کابل ته ورسید او همدلته ومړ.

د افغانستان چارواکي په دې پوهېدل چې ښکېلاک ګر هېوادونه چې په هره بڼه کې وي خپلې موخې لري.

شوروي اتحاد هم لکه د برتانوي چارواکو په څېر په خپلو ژمنو پښې کېښودې او کوم څه یې چې ویلي وه په هغو خبرو ونه درېدل.

لکه د بخارا او خېوې خپلواکي، افغانستان ته د هغو سیمو بېرته سپارل چې د تزاري روسې د بریدونو پرمهال نیول شوې وې، د سوداګریزو توکو لېږد او رالېږد پرته له کوم محصول نه د قونسلګریو پرانسته او نور یادولی شو.

د لودویک ادمک د څرګندونو له مخې:

« شوروی اتحاد منلې وه چې هر کال به یومیلیون روبل سره او سپین زر افغانستان ته د مرستې په ډول ورکوي.**[5]**

د نوي بلشویکي حکومت چارواکو ویناوې د یوه غولونکي سیاست پر بنسټ ولاړې وې او د افغانستان حکومت هم یو لړ خپلې غوښتنې لرلې نو ځکه ددواړو هېوادونو اړیکې خړې پړې شوې.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

دافغانستان او شوروي د اړیکو خړپړتیا:

په قبایلي سیمو د برتانوي هند پر له پسې بریدونو، دهند له لارې افغانستان ته د وسلو په راوړلو بندیزونه، له بهرنیو هېوادونو سره دافغانستان اړیکي او یو شمېر نور لاملونه ول چې د افغان او برتانوي چاراواکو تر منځ یې سیاسي باور زیان من کړی وه.
افغان واکمن امان الله دېته لېواله و چې د یوه خپلواک او سرلوړي افغانستان پاچا وي.
د یادو ستونزو د لرې کولو لپاره یې غوره وګڼله چې له شوروي اتحاد سره دوستانه اړیکي ولري.
دا چې ولې دغه اړیکي ونه پالل شوې او د دوارو لورو د بې باورۍ لامل شوې؟
پدې تړاو یو شمېر لاملونو ته سر ښکاره کو:
-شوروی اتحاد د تزارۍ روسیې په څېر غوښتل چې تودو اوبو ته لاره پیداکړي. نو ځکه یې کوشش کاوه چې له افغانستان سره دوستانه اړیکي ولري.
- دې موخې ته درسېد لپاره شوروي چاراواکو ژمنه وکړه چې د افغانستان نیولي سیمې بېرته پرېږدي.
له دې سربېره افغانستان او شوروي اتحاد د خېوې او بخارا خپلواکۍ ته هم غاړه کېښودلې وه.
-شوروي چاراواکو نه یوازې داژمنې عملي نه کړې بلکه په منځنۍ اسیا کې د افغان حکومت اغېزو لا هم شکمن کړل.
- شوروي اتحاد دا نشوی ځغملی چې افغان چاراواکو د منځنۍ اسیا د مسلمانانو یوالی غوښت.
په مروه کې د (۴۰۰) ځلور سوه افغان سرتېرو ځای پرځای کېدل، د یو شمېر قومونو ترمینځ جوړجاړی ،د سرخس په سیمه کې د افغانانو پر مټ د ترکمنانو خپل منځي یوالی، د بلشویکانو د جریمو لغوه کول، په فرغانه کې د محمد امین بیک سره د افغانانو مرسته.
دغو لاملونو او ددې په څېر داسلامي او انساني خوا خوږیو له کبله افغان، شوروي اړیکي د ۱۹۲۰ ز کال په لومړیو کې دومره خړې پړې شوې چې شورویانو له ډېرې غوسې نه وسله وال برید ته ملا وتړله.
ـ د سره ښکېلاک سره پوځ فرغانه او خېوه لاندې کړه اوله « پنجدې» نه یې د افغانانو لاس لنډکړ.
ـ په بخاراکې د بخارا له امیر نه وروسته شوروي چاراواکو، د شورا په بڼه د یوه حکومت بنسټ کېښود. چې پدې سره افغان، شوروي اړیکي لازیانمنې شوې.
ـ په فرغانه، بخارا، او دمنځنۍ اسیا په نورو سیمو کې د ترکې د یوه پخواني چاراوکي انور پاشاه هاندې او هڅې چې مسلمانان یې د شوروي په وړاندې لمسول.
امان الله خان چې خپل ځواکونه یې د هېواد شمال ته و لېږدول، روسان یې اندېښمن کړل. د امو سیند په منځ کې د «درقد» د سیمې په سر دافغان، شوروي اړیکي دومره د خواشینۍ کچې ته ورسېدې چې پاچا امان الله د هېواد شمال ته ځواکونه واستول.
ولې روسان د درقد له ټاپو نه پرشا شول. د مینځنۍ اسیا له وګړو او له ترکانو سره د پان اسلامېزم مفکورې پر بنسټ، له «باسمچي» (شوروي ضد ځواکونه) ځواکونو سره د دامان الله خان انساني، اسلامي، او اخلاقي مرسته.**[6]** روسان نهیلي کړل.

پاچا امان الله څه غوښتل؟

امان الله خان پدې اند وه د افغانستان او برېتانیا تر منځ چې کوم دفاعي تړون شتون نلري. ولې بیا هم د هند د ساتلو لپاره که شوروي په افغانستان برید وکړي ښا یې افغانستان وژغوري او مرسته ور سره وکړي.
که څه هم شوروي دومره پوځي او اقتصادي ځواک نه درلود، چې په افغانستان برید وکړي. ولې بیا هم د بخارا او خېوې نیول، په افغانانو ناوړه اغېزه وکړه.
ددې ترڅنګ یې دغه وېره هم خوره کړې وه چې د منځنۍ اسیا افغانستان او هند د وګړو تر منځ د تګ او راتګ په وسیله کېدای شي کمونستي اند او فکر د هند تر نیمې وچې پورې خپور شي.**[7]**
افغان واکمن امان الله غوښتل چې د منځنۍ اسیا په هېوادونو کې خپلواک هېوادونه د اسلام د سپېڅلي دین په رڼاکې منځته راشي.
د « بسمه چي » پنوم ِغورځنګ هم پدې هیله چې یو خپلواک اسلامي هېواد جوړ کړي د شوروي اتحاد په وړاندې پاڅون وکړ.
امان الله خان پدې اند وه چې باید افغانستان د عثماني تر کې په څېر دریځ ولري دا ځکه، په لومړۍ نړیواله جګړه کې عثماني ترکیه ماته شوه او خپل پخوانی برم یې له لاسه ورکړ.
چې یو شمېر چاراوکي په سر کې انور پاشا، طلعت پاشا او جمال پاشا لمړی شوروي او وروسته افغانستان ته راغلل.
د بخارا پاشا سید عالم او ابراهیم بیک هم چې د منځنۍ اسیا د خپلواکۍ لپاره جنګېدل په افغانستان کې استوګن شول.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنېزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکي په ځیر و لولـئ

د برتانوي هند يو شمېر مخکښ ازادي پلوي هم په کابل کې فعال ول...دا ټول هغه لاملونه ول چې پاچا امان الله يې دېته هڅاوه چې يو کنفډريشن جوړ کړي.
افغان حکومت ليدل چې شوروي اتحاد نه يوازې خپل ځواکونه د بخارا او خېوې نه د خپلو ژمنو له مخې ونه ويستل بلکې خپلې مورچلې يې ټينګې کړې.
دافغانستان د بهرنيو چارو وزارت په کابل کې شوروي استازي(راسکولنيکوف) چې نوی د (سوريتز) پرځای ټاکل شوی وه د اعتراض په توګه وويل چې شوروي ځواکونه بايد له منځنی اسيا نه ووځي. هغه وويل چې دغه لښکري ځواکونه د بخارا د حکومت په بلنه راغلي دي. کله چې حکومت وغواړي چې دوی ووځي نو پرته له ځنډه به سيمه پرېږدي.
ولې شوروي اتحاد د خپل دغه غولونکي سياست له مخې د منځنی اسيا هېوادونه لکه د تزاري روسيې په څېر تر خپل واک او ځواک لاندې راوستل.
انور پاشا پدې پلمه چې غواړي د انګرېزانو په وړاندې مسلمانان و هڅوي د شوروي چارواکو ملاتړ يې خپل کړ. هغو هم لمړی دی باکوته واستوه او وروسته يې ترکستان ته و لېږه.
نوموړي په ۱۹۲۲ ز کال د مارچ پر مياشت کې د بسمه چيانو سره مل شو او د شل (۲۰) زره تنو په شاوخوا کې اسلام پالي ځوانان پر ځان راټول کړل.
جمال پادشا هغسې هم په افغانستان کې وه او ابراهيم بيک هم لکه د انور پاشا په څېر د يوه پياوړي لښکر سر وال وه، د يو شمير څرګندونو له مخې کابل چارواکو په مارچ کې (۱۹۲۲)کال د انګليس استازی « همفريز» ته داسې ويلي وو:
امان الله خان هم په (۱۹۲۲کال مارچ) کابل کې د برتانيا داستازي همفريز له لارې انګرېزانو نه وغوښتل چې د بخارا او خېوې خپلواکي ومني. او هم د وسلو او پيسو مرسته ورسره وکړي. ولې هغوی دده وړانديز ته کوم ځواب ونه کړ **[8]**.
ددې لپاره چې ابراهيم بيګ، انوربيګ او جمال پاشا او نور پدې ډاډه شي چې افغان ټولواک د بخارا او خېوې ازادی ته ژمن دي. نو بيايې ددفاع وزير محمد نادرخان د قطغن تنظيميه رئيس، د عدليې وزير محمد ابراهيم او څرخي غلام نبي خان مزارشريف او شجاع الدوله يې هرات ته ولېږل.
له دې سربېره يو شمېر پوځي ځواکونه يې د انور پاشا په ملاتړبخاراته واستول چې په فرغانه کې له « بسنمه چې) جنګياليو سره مرسته وکړي.
سايکس **percy sykes** په خپلو څرګندونو کې ډاګيزه کړي ده چې دا خبره شوروي چارواکوته څرګنده شوی وه چې افغانان د منځنی اسيا له ازادی بښونکوسره مرسته کوي نو ځکه يې:
(سردار عبدالرسول خان چې افغان سفيروه پدې تور له بخارا نه بهر کړ چې له جنګياليو سره مرسته کوي.**[9]**
سکاټ هم د امان الله خان د دربار منشي له خولې چې په انګليسي ژبې يو اثر يې ليکلی دی.(اوس په برېټش کتابتون کې خوندي دی) منځنی اسيا ته پرلاره د باندنيو چارو وزارت يو پوسته چورشوه چې يو شمېر سندونه يې شورويانو ترلاسه کړل. (۷ مخ)
شوروي چارواکو سربېره له دې چې بخارا يې د يوه وسله وال بريد په ترڅ کې وځپه بلکې ګڼ شمير کسان يې دېته و ګمارل چې له منځنی اسيا نه را واخله تر افغانستانه پورې دا ټولې سيمې بايد و څاري.
په دغو څار ګرو کې يو هم اقابکف **Georges agabekov** وه ده ډېر څه په خپلو سرګو ليدلي او کتلی دي، نه يوازې ده بلکې والتېر هم، دوی دواړو په افغانستان کې دندې درلودې چې جاسوسي وکړي.
د (پنجدې) په تړاو د نورو په څېر دوی او د جی- پي-يو- غړيو په وار وار دغه خبرې غبرګې کړېدې چې شوروي چارواکو په ښکاره نه غوښتل چې د افغان چارواکو سره ښکېل شي. ولې له يوې خوا يې له هغو سره سر خوځاوه او له بلې خوا سره پوځ ته دنده وسپارله چې پنجده لاندې کړي.
څار ګروته دا په غوږ کې څخول شوی وه دا په ډاګه ووايي چې د پنجدې خلکو پخپله نه غوښتل افغانستان حکومت پورې وتړل شي.
د جي- پي- يو- مسر په خپلو کې يوه ورځ په ځغرده وويل: د« ريفرنډم) خبره د نړيوالو لپاره موږ شار بلله کنه ځواکونه مو د خلکو په جامو کې ور ولېږل او پنجده مو لاندې کړه.
بلشويکان هم لکه د « پترو کبير» غوندې پدې لټه کې ول چې د هند سمندر ته ځانونه ورسوي.
په لرې ختيز کې زير سمندرګی او په منچورياکې «پورت ارتر) بندر ته لاس رسی ولري.
خو د روس او جاپان جګړې (۲۰ مي پيړی په سرکې) د دوی لاسونه لنډ کړل.د دې يو لامل دا وه چې د اکتوبر(۱۹۱۷ز کال) انقلاب تزاريان نسکور کړل دا ارمان يې تر سره نشو.
افغانستان ته د شوروي اتحاد « او ليتماتوم)» له يوې خوا د انور بيک وژل د ابراهيم بيک اعدام او د انګرېزانو لاسوهنه له بلې خوا د پاچا امان الله هغه هيله تر سره نکړه چې غوښتل يې په افغانستان د اسلامي (کنفډريشن) بنسټ کېږدي.

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رااليرلو مخکې په ځير و لولئ

[1]:- ستیوارت په افغانستان کي اور لګېدنه چاپ کال ۱۹۷۳ او ۳۷ مخ
[2] :- Rhea tally stewart, firein Afghanistan 1914-1929 (newyark), 1973. P.163-64
[3] :- Adamec, sfghsnistan , 1900-1923/1610
[4] :- Stewart, firein sfghanistan. P: 183
[5]:- لودويک ادمک د شلمي پيړۍ تر نيمايي پورې....۶۱مخ
[6] :-vartan Gregorian, the emergence of modern Afghanistan …Stanford university press, 1969,p; 236
[7]:- غوث عبد الصمد د پوهندوی ساکايي ژباړه سقوط افغانستان ۶۱مخ
[8]:- ادمک لودويک د شلمي پيړۍ تر نيمايي د افغانستان اړيکي ..۷۰مخ
[9]:- سايکس percy sykes سل رسمي سندونه ، قلمي نسخه ۲ ټوک برټش کتابتون ۲۹۵ مخ . ارنولډ فلچر ۱۰ ای (۲۰۲-۲۰۰ مخونه) د افغانستان بهرنی سیاست (ادمک) ۷۱-۷۰ مخونه

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ